U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **CH. K.**, zastoupená JUDr. Pavlem Ramešem, advokátem se sídlem Praha 1, Bolzanova 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2006, č. j. OAM-1102/VL-07-08-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2009, č. j. 59 Az 121/2006 - 47,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Pavlu Ramešovi **se určuje** odměna za zastupování ve výši 5760 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 10. 2006, č. j. OAM-1102/VL-07-08-2006 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný o tom, že se žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy platném znění (dále jen „zákon o azylu“) zamítá jako zjevně nedůvodná, neboť neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanoveních § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Ostravě, který žalobu rozsudkem ze dne 26. 10. 2009, č. j. 59 Az 121/2006 - 47, zamítl.

V odůvodnění svého rozsudku krajský soud, na základě výpovědí žalobkyně učiněných ve správním řízení, konstatoval, že žalobkyně opakovaně uváděla jako důvody své žádosti o mezinárodní ochranu jednak obavu z jednání člověka, který ve vlasti vyhrožoval její matce, že žalobkyni umístí do nevěstince, jednak potřebu legalizace pobytu

a snahu o setrvání v České republice. Ztotožnil se s názorem žalovaného, že tyto důvody nelze podřadit pod azylově relevantní důvody vymezené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalobkyní uváděné důvody, spočívající ve vyhrožování ze strany soukromé osoby a potřebě legalizace pobytu v České republice, jsou z hlediska ustanovení § 12, § 13 i § 14 zákona o azylu zjevně nedůvodné. Krajský soud dále uvedl, že žalovaný měl dostatečné podklady pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, postupoval v souladu s právními předpisy a procesně správným způsobem, přičemž dbal o zachování všech práv žalobkyně. Pokud jde o snahu o legalizaci pobytu, uvedl krajský soud, že žalobkyně mohla využít instituty plynoucí ze zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Ve vztahu k námitce, týkající se překážky vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu, konstatoval krajský soud, že toto ustanovení bylo zrušeno a v podstatě nahrazeno ustanovením § 14a zákona o azylu, zakotvujícím doplňkovou ochranu. Námitku žalobkyně proto překvalifikoval tak, že směřuje do ustanovení § 14a zákona o azylu, přičemž ji však shledal nedůvodnou. Krajský soud neshledal, že by žalobkyni hrozila vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 tohoto zákona. Konečně ve vztahu k námitce směřující do absence výroku podle ustanovení § 14 zákona o azylu, krajský soud uvedl, že nebyly splněny podmínky pro jeho aplikaci a žalovaný nepochybil, pokud žádost zamítl dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Rozsudek napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelka především namítá, že krajský soud nesprávně posoudil jí uváděné důvody jako azylově irelevantní. Stěžovatelka žádala o udělení mezinárodní ochrany, neboť jí bylo ve vlasti vyhrožováno společníkem její matky, že bude nucena sloužit jako sexuální otrokyně v nevěstinci. Krajský soud v tomto ohledu především pominul fakt, že státní orgány ve vlasti takovou hrozbu tolerovaly, respektive neposkytly stěžovatelce odpovídající ochranu. Takovou nečinnost státních orgánů je nutno ve světle zákona o azylu vyložit jako akt pronásledování, neboť vlastní stát nebyl schopen poskytnou občanu ochranu. Jde tedy o situaci azylově významnou a stěžovatelka měla doplňkovou ochranu obdržet. V případě návratu stěžovatelky do vlasti jí hrozí nebezpečí spočívající v ohrožení života, zdraví a lidské důstojnosti, neboť by byla vystavena nelidskému zacházení. Krajský soud nesprávně posoudil důvody uváděné stěžovatelkou stran toho, zda jsou podřaditelné pod ustanovení § 14a zákona o azylu, tj. zda se jedná důvody pro udělení doplňkové ochrany. Napadené rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se dostatečně nezabývá důvody pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud pouze převzal argumentaci žalovaného, proto je i jeho rozsudek taktéž nepřezkoumatelný. Pro občany Ukrajiny není dostupná úplná ochrana práv, neboť struktura orgánů, které mají zajišťovat ochranu jednotlivců, vykazuje pouze formální podobnost s obdobnými strukturami západoevropskými. Je však třeba zohlednit faktickou dostupnost ochrany základních lidských práv ve vlasti, což krajský soud neučinil.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky a je podmíněn již zmíněným přesahem jejích vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán např. v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé kasační námitky.

Pokud jde o námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a s tím související námitky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů, obecně je nutno uvést, že ve smyslu ustálené judikatury leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů ve správním řízení především na stěžovatelce (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 - 37; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Za situace, kdy stěžovatelka fakticky žádné azylově relevantní důvody neuváděla a ve své žádosti o azyl (a na ni navazujících výpovědích ve správním řízení) se zmiňovala pouze o problémech vyplývajících z vyhrožování ze strany soukromé osoby (které navíc nesměřovalo přímo vůči ní, ale vůči její matce, byť se mělo týkat osoby stěžovatelky), které se navíc ani nepokusila řešit s příslušnými orgány, nelze bez dalšího hovořit o důkazní nouzi, potřebě blíže objasnit stěžovatelkou uváděné skutečnosti, či přechodu důkazního břemene na správní orgán. Na tomto místě lze odkázat například na závěry uvedené v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, a ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS.

Stěžovatelka své tvrzení že byla ve vlasti pronásledována ze strany soukromé osoby (obchodního společníka její matky), konkrétně spojuje se splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť tvrdí, že jí domovský stát neposkytuje možnost domáhat se svých práv u státních orgánů. Ustálená judikatura zdejšího soudu (viz např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1840/2009 Sb. NSS) nicméně k ustanovení § 14a zákona o azylu předpokládá kvalitativně zcela jiná ohrožení žadatele o mezinárodní ochranu a je vyhrazena pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení jeho života a zdraví. I zde nelze než konstatovat, že shora zmiňovaná skutková tvrzení stěžovatelky nelze považovat za důkaz *reálného nebezpečí* ohrožení ve smyslu předvídaném v § 14a zákona o azylu, či

alespoň že hrozba takové újmy je alespoň *přiměřeně pravděpodobná* (srovnej právní názor vyslovený zdejším soudem k překážce vycestování v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 - 71; k jeho použitelnosti viz rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69).

Stěžovatelka dále argumentovala existencí mimořádných okolností, spočívajících v ohrožení jejího života, zdraví a lidské důstojnosti a hrozby nelidského zacházení. Jestliže tato námitka *implicite* směřovala ke splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu, odkazuje Nejvyšší správní soud na svůj rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, z něhož se podává, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“* K této námitce se dále dodává, že *„azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Ze správního spisu je zřejmé, že se stěžovatelka žádných důvodů hodných zvláštního zřetele nedovolávala a ani žalovaný sám takové důvody neshledal, proto se jimi v napadeném rozhodnutí nezabýval.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost nepřijatelnou; proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Spolu s podáním kasační stížnosti požádala stěžovatelka, aby jí byl přiznán odkladný účinek. O tomto návrhu nicméně nebylo třeba rozhodovat, neboť podle ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu, ve spojení s ustanovením § 32 odst. 1 tohoto zákona, má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany odkladný účinek přímo ze zákona.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti) v částce 4200 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 4 800 Kč. Písemná žádost o odkladný účinek nebyla hodnocena jako samostatný úkon právní služby, neboť podle data byla sepsána ve stejný den jako doplnění kasační stížnosti a nebylo jediného důvodu, proč by žádost o odkladný účinek nemohla být učiněna součástí

jednoho podání spolu s doplněním kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že advokát prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně vypočtená podle ustanovení § 37 odst. 1 a § 47 odst. 4 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, činí 960 Kč. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává odměna v celkové výši 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu